

Amélia Tivane werd in maart 1983 geboren in Moamba, een klein stadje op ongeveer 80 km van Maputo, bijna 20 km van de Zuid-Afrikaanse grens. In de tweede helft van de jaren 80 werd die streek steeds onveiliger vanwege nachtelijke infiltraties van Renamo-rebellen. Zo kon het gebeuren dat de ouders van Amélia in 1986 of 1987 werden meegenomen door een groep van deze rebellen om buitgemaakt voedsel te transporteren naar guerrilla bases wat verderop het binnenland in. Toen haar ouders niet op korte termijn naar huis terugkeerden, werd Amélia samen met nog twee broers en twee zussen ondergebracht bij ooms en tantes in Matola-Gare, ongeveer 20 km buiten Maputo. Op 4 oktober 1992 werd in Rome een vredesakkoord ondertekend door Frelimo en Renamo en van toen af aan hernam het gewone leven in vroeger oorlogsgebied weer zijn normale gang. Maar de ouders van Amélia kwamen niet meer opdagen. Pas in september 1994 werd van mensen die terugkeerden van guerrilla bases

vernomen dat haar ouders in de oorlog waren omgekomen. In oktober 1994 werd Amélia naar een oom gestuurd in Moamba. Nog geen maand daar ging Amélia op een dag alleen wandelen wat verderop in de velden en kwam in een mijnenveld terecht, door het leger in oorlogstijd gelegd maar twee jaar na de oorlog nog steeds niet geruimd.

Zich van geen gevaar bewust liep zij op een mijn, met ernstige gevolgen.

Zij verloor een been, bijna een hele hand, en zat van onder tot boven vol met metaalsplinters, tot in haar ogen toe. Zwaar gewond werd zij door een UNOMOZ-helikopter naar het Centraal Ziekenhuis van Maputo vervoerd. Zo werd haar leven gered, maar haar ogen bleken onherstelbaar beschadigd te zijn, zodat ze volledig blind bleef. Tijdens de eerste maanden bleef de tante uit Moamba bij Amélia in het ziekenhuis maar werd vanaf begin 1995 volledig toevertrouwd aan de zorgen van het ziekenhuispersoneel en van Pater André, bijgestaan door twee Nederlandse dames, Lucie Genet en Carina Groot. In september 1995 werd zij uit het ziekenhuis ontslagen en voorlopig ondergebracht bij een goede kennis in de wijk Benfica, niet ver van de plaats waar de bouw van Centrum Mutanyana Weru bijna klaar was.

In januari 1996 werd dat voor bijna 15 jaar haar thuis. In het begin werd even gedacht haar naar een blindeninstituut te sturen in Beira, in het centrum van Mozambique. Maar toevallig werd kort daarna een internaat voor gehandicapten geopend in Marracuene, 22 km ten noorden van CMW, met als eerste specialiteit een opleiding voor blinden. Daar heeft

Amélia eerst de ontbrekende jaren van lager onderwijs doorlopen. Op de gewone lagere school met behulp van een bandrecorder. Intussen leerde ze braille, wat haar goed van pas kwam op de middelbare school, gedeeltelijk in Marracuene en de laatste twee jaar (2007-2008) in Lhanguene. In deze periode verbleef zij tijdens de lesdagen in het internaat te Marracuene en in het weekend in CMW, en de laatste twee jaar van middelbaar onderwijs volledig in CMW. Nu lag de weg open naar universitair onderwijs.

In de eerste helft van 2009 volgde zij nog een cursus voorbereidend hoger onderwijs.

Aanvankelijk zou Amélia graag Rechten gaan studeren, maar vanwege haar handicap zou dat bijna onoverkomelijke problemen op gaan leveren met een enorme hoeveelheid literatuur, waarvan praktisch niets in braille beschikbaar. Daarom werd gekozen voor Sociologie, een wat minder

geladen vak. Daarvan heeft zij de eerste twee jaar al doorlopen, en is in oktober het derde jaar begonnen. Waar een wil is, is altijd een weg, zegt zij steeds opnieuw, als er hinderpalen op haar weg verschijnen.

Amélia Tivane met op de achtergrond haar begeleidster Ivonne